

How Often Should One Make Berachot When Drinking Throughout a Hike?

Q I will be hiking for several hours and plan to drink throughout. Should I make one beracha rishona at the beginning and one beracha acharona at the end, or should I make a beracha rishona and a beracha acharona each time, at the place I drink?

3. שו"ת אגרות משה אורח חיים ח"ב סי' נז

היוצא לדינא, דאם בירך כשהכין עצמו לילך מביתו, אף שהיה בביתו, הוא כהולכי דרכים ואין צריך לברך פעם אחרת כל זמן שלא הסיח דעתו, ואף בלקח בדרך עוד מיני מתיקה, כשהיה דעתו על זה והיה מצוי להשיג, דבלא מצוי להשיג הוא כלא היה דעתו עליהו. ואם כבר אכל מתחלה כשהיה צריך עדיין להיות בביתו, אף שחשב גם שילך אחר זמן קצר, לכתחלה יפסיק מלאכול ויברך כשיהיה בחוץ כדי לצאת, גם דעת הח"א. ואם שכח ולא הפסיק, לא יצטרך לברך פעם אחרת על אלו מיני מתיקה שלקח עמו מביתו כל זמן שלא יפסיק שיעור יותר מתוך כדי דיבור, וכשמפסיק יותר מתוך כדי דיבור, אף בהמקום שאכל יצטרך לברך. ועל מיני מתיקה חדשים שלקח בדרך, אף שחשב עליהו ולא הפסיק, יצטרך לברך.

1. שולחן ערוך אורח חיים סי' קעח סע' ב

חברים שהיו יושבים לאכול ויצאו לקראת חתן או לקראת כלה - אם הניחו שם מקצתן, חוזרים למקומם וגומרין סעודתן ואינם צריכין לברך שנייה; ואם לא הניחו שם אדם, כשהם יוצאים צריכים ברכה למפרע, וכשהם חוזרים צריכים ברכה לכתחלה; וכן אם היו מסובין לשתות או לאכול פירות, שכל המשנה מקומו הרי פסק אכילתו ולפיכך מברך למפרע על מה שאכל, וחוזר ומברך שנית על מה שהוא צריך לאכול. והמשנה מקומו מפנה לפנה בבית א', אינו צריך לחזור ולברך; אכל במזרח של תאנה זו ובא לאכול במערבה, צריך לברך. הגה: ויש חולקים בכל מה שכתוב בס' זה, רק סוברים ששני מקום אינו אלא כהיסח הדעת, ולכן אם שינה מקומו למקום אחר אין צריך לברך אלא לפני מה שרוצה לאכול, אבל לא על מה שכבר אכל; (תוס' ורשב"ם והרא"ש ומרדכי פרק ע"פ ושור)

2. שולחן ערוך שם סע' ד

אם אכל פת במקום אחד וחזר ואכל במקום אחר, אינו מברך ברכת המזון אלא במקום השני, כמו שנהגו הולכי דרכים, שאוכלים דרך הילוכם ויושבים ומברכין במקום סיום אכילתם.

משנה ברורה סימן קעח ס"ק מב

הולכי דרכים - דהם לכולי עלמא מותר להם להלך ולאכול, ואף אם אין רואין מקומן הראשון מחמת מרחק הדרך או שמפסיקין אילנות, משום דהם לא קבעו עצמן לכתחלה לאכול במקום שברכו ורק לילך ולאכול, ולכן אין נחשבין כלל על ידי זה עוקרין ממקומן. ואם היה דעתן לאכול סעודתן במקום שברכו המוציא וגמלוהו לגמור סעודתן דרך הליכתו, כל זמן שרואין מקומן הראשון מותר להם לאכול, דחשיב מקום אחד, אבל באין רואין מחמת מרחק הדרך או מחמת הפסק אילנות חשיב שני מקום, ובפירות צריך לברך שנית ובפת גם כן אף לדעת הגהה לעיל על כל פנים לכתחלה אין להם לעקור ממקומן בלא ברכה, כמבואר שם. אך אם מתחלה חשב לאכול מעט במקומו והשאר לאכול בדרך, מהני, ואף בהפסק אילנות, דרך מבית לבית לא מהני דעתו באכילת פירות. אמנם אם התחיל לאכול בבית והלך לדרך הרי הוא כמו מבית לבית, דלא מהני דעתו בפירות וצריך לחזור ולברך, ובפת מהני דעתו ואף לענין לכתחלה:

4. שולחן ערוך אורח חיים סי' קפד סע' ה

עד אימתי יכול לברך? עד שיתעכל המזון שבמעיו; וכמה שיעורו? כל זמן שאינו רעב מחמת אותה אכילה. ומשעה שהתחיל להיות רעב, אע"פ שלא נתעכל עדיין לגמרי, כנתעכל לגמרי דיינינן ליה; וכן נמי לענין אכילת פירות ושתיית יין, אם אינו רעב ולא צמא ותאב לאותם פירות, יברך, אם אינו יודע לשער אם נתעכלו.

משנה ברורה שם ס"ק יח

מחמת אותה אכילה - נראה שבא לאפוקי אם הוא משער שבאותה האכילה לבדה היה כבר שיעור להתעכל והיה חוזר להיות רעב, ובעוד איזה משך אכל עוד משארי מיני מזונות ומחמת אלו הדברים אינו רעב ואח"כ נזכר שלא בירך ברכת המזון אחר אכילה הראשונה, לא יכול לברך עוד ברכת המזון שכבר בטל אותה האכילה. במה דברים אמורים, שאחר שגמר אכילתו הראשונה הסיח דעתו מלאכול עוד, אבל אם היה הכל במשך סעודה אחת, כגון מה שרגילין בסעודות גדולות שיושבין כמה וכמה שעות ולפעמים יש שיעור עיכול מאכילת פת שאכלו בתחלה, אף על פי כן יוכלו לברך לבסוף ברכת המזון, כיון דבתוך משך הזה אוכלין פפראות וכיסנין ושותין, הכל סעודה אחת היא וכלא נתעכל מזון הראשון דמי:

How Often Should One Make Berachot When Drinking Throughout a Hike?

5. שולחן ערוך אורח חיים סי' קצ סע' ב

אחר ששתה כוס של ברכת המזון יברך ברכה אחת מעין שלש.

משנה ברורה שם ס"ק ח

אחר ששתה וכו' - ואם דעתו לשתות עוד, לא יברך אחריו אלא לבסוף אחר גמר שתייתו. ודוקא כשדעתו לשתות מיד, דאי לאו הכי יש לחוש שמא יתעכל דעיכול של שתיה איננו שיעור גדול כל כך

ביאור הלכה שם

יברך ברכה אחת מעין שלש - ואם דעתו לשתות עוד לא יברך אחריו אלא לבסוף [טור]. וכתב המגן אברהם דאם טעה וברך אחריו אין צריך לברך בתחלה כיון שהיה דעתו לשתות עוד, והגר"ז וח"א בהלכות קה"ת העתיקו דבריו. ועיין בחידושי רע"א בשם תשובת קרית מלך רב דדוקא כשטעה בדיון, דחשב דצריך לברך ברכה אחרונה אע"פ שרצונו לשתות עוד, אבל בשכח שיש לו לאכול עוד וברך ברכה אחרונה, צריך לברך על מה שאכל אח"כ עכ"ל. ועיין באליה רבא שמסתפק בדינו של המגן אברהם ובגדי ישע ומאמר מרדכי חולקים על המג"א, ודעתם דברכה אחרונה הוא סילוק גמור בכל גווני, וכן מצדד בנהר שלום. ועל כן למעשה צריך עיון: